

FYLKESNEMNDA FOR BARNEVERN OG SOSIALE SAKER

ROGALAND

Den 23. april 2012 ble det fattet vedtak i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

Sak nr.: 12/021

Fylkesnemndsleder:
Ingrid Johansen

Fagkyndig medlem:
Anvor Lothe

Klinisk sosionom

Alminnelig medlem:
Trygve Torgersen

Offentlig part: Haugesund kommune, sektor for omsorg, barneverntjenesten
Prosessfullmektig: Advokat Kari Nesse

Privat part: Rune Leander Hansen
Prosessfullmektig: Advokat Tone Linn Thingvold

Privat part: Trude Monica Hansen
Prosessfullmektig: Advokat Odd Arild Helland

Saken gjelder fastsettelse av samvær mellom Stauda Sofie Hansen født 24. mai 1997 og hennes foreldre Trude Monica Hansen og Rune Leander Hansen.

Sakens bakgrunn:

Fylkesnemnda i Rogaland fattet den 17. februar 2012 følgende vedtak:

1. *Haugesund kommune overtar den daglige omsorgen for Stauda Sofie Hansen, født 24. mai 1997.*
2. *Stauda Sofie Hansen plasseres i institusjon, jf. barnevernloven § 4-14 alternativ b.*
3. *Trude Monica Hansen har rett til samvær med Stauda Sofie Hansen, en helg i måneden fra fredag kveld til søndag ettermiddag. Samværsfastsettelsen er foreløpig og gjelder inntil ordinær samværs sak er gjennomført."*

Stauda Sofie er et av 10 barn som Trude Hansen og Rune Hansen har sammen. De øvrige barna er Balder er født i 1986, Idun født i 1988, Gudmund født i 1991, Frøydis født i 1993, Alfredo født i 1999, Mariel Rose født i 2001, Urda Lilje født i 2006, Solborg født i 2006 og Tormod født i 2008.

Trude Hansen og Rune Hansen gikk fra hverandre i 2008. Hendelsene etter samlivsbruddet er beskrevet slik i fylkesnemndas vedtak:

"I 2008 fremmet Vindafford kommune sak med krav om omsorgsovertakelse av de barn som var umyndige på det tidspunktet. Fylkesnemnda tok ikke kravet til følge. Mor og far var den gang nylig blitt separert. Fylkesnemnda la til grunn at barna mest sannsynlig kom til å bli boende hos mor. Nemnda vurderte at mor ville være i stand til å gi barna forsvarlig omsorg så lenge hun ikke flyttet tilbake til far og var villig til å ta i mot hjelpetiltak fra barneverntjenesten.

Etter fylkesnemndsaken har mor og far gjennomført sivil sak etter barneloven. Det er avgjort at barna skal bo fast hos mor. Far er blitt fradømt foreldreansvaret for barna.

Mor har bodd i Haugesund de siste år. Far bor på den tidligere fellesbolig som er et småbruk i Vindafford. Det har vært mye uro mellom mor og far etter samlivsbruddet. Far har vært varetektsfengslet og er senere dømt for drapstrusler mot mor. Han er også dømt til å betale erstatning til mor. Far har en alvorlig psykisk lidelse.

Stauda Sofie Hansen, født 24.05.1997 og Frøydis Hansen, født 25.12.1993 er begge døtre til mor og far. I 2009 reiste disse to barna – uten sin mors samtykke – til faren i Vindafford. De oppholdt seg der i mer enn seks måneder. Barneverntjenesten hentet ut barna med politiets bistand. De ble deretter plassert midlertidig i beredskapshjem.

Barneverntjenesten fremmet sak om omsorgsovertakelse for de to pikene. Både mor og far ble gjort til parter i denne saken. Kommunens krav om omsorgsovertakelse ble ikke tatt til følge av fylkesnemnda. Nemnda uttalte blant annet:

”Det innebærer en alt for stor risiko å overta omsorgen og plassere to så velfungerende barn som Frøydis og Stauda i fosterhjem i det alt vesentligste begrunnet i mulig trussel fra far sin side som nemnda anser som svært lite aktuell ut i fra dagens situasjon.”

Barna ble etter dette tilbakeført til mor - hennes hjem i Haugesund.

Etter hjemkomsten har Stauda stukket av fra mor ved flere anledninger. Hun har da tatt opphold hos far. Fraværene har vært langvarige og noen av dem har vart i flere måneder. I september 2011 ble Stauda plassert midlertidig i et beredskapshjem. Forut for vedtaket var hun hentet ut av fars hjem ved hjelp av politi. Hun rømte fra beredskapshjemmet i oktober 2011. Hun har siden vært borte fra mors hjem. Politiet har forsøkt å få henne tilbake til mor, men har ikke lyktes i dette.”

Den 29. februar 2012 ble Stauda funnet på farens gård i Vikebygd ved hjelp av en av politiets sporhunder. Stauda var svært skitten og forkommen, men nektet å la seg undersøke av lege. Hun ble innlagt på en Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling, men samtykket ikke til lengre opphold enn ett døgn. Stauda ble deretter plassert på et barne- og ungdomssenter på Vestlandet, hvor hun fremdeles oppholder seg. Hun har hatt to samværshelger med sin mor på institusjonen.

Haugesund komme har den 18. januar 2012 fremmet begjæring om fastsettelse av samvær mellom Stauda og foreldrene. Forhandlingsmøte ble avholdt 10. april 2012 i fylkesnemndas lokaler i Stavanger. Partene, med unntak av Rune Hansen, møtte med sine prosessfullmektiger. Trude Hansen avga forklaring og det ble ført 5 vitner.

Haugesund kommune ved prosessfullmektig Kari Nesse har i det vesentligste anført følgende:

Bvl. § 4-19 åpner for å nekte samvær helt. Etter rettspraksis skal det sterke grunner til. Slike grunner foreligger i denne saken når det gjelder far. Han har en alvorlig psykisk lidelse; paranoid personlighetsforstyrrelse. Stauda er preget av fars virkelighetsoppfatning og mistillit til samfunnet. Far respekterer ikke tidligere avgjørelser. Han ønsker å lokke Stauda til seg slik at hun kan bo hos ham. Når Stauda har rømt til far, har hun gått i konstant beredskap, hun har gått glipp av skolegang og sosiale kontakter. Slike forhold utgjør en risiko for at hennes emosjonelle utvikling kan bli skadet. Far kommer ikke til å endre seg. Stauda er mer lojal overfor ham enn sin mor. Dersom far gis samvær, vil risikoen være stor for at Stauda ikke vil komme tilbake til mor.

Kommunen mener at et passende samvær med mor, vil være 1 helg i måneden slik også fylkesnemnda kom frem til i sitt foreløpige vedtak. Noe mer samvær i måneden vil være for hyppig nå, men barnevernet vil vurdere å utvide samvær med mor dersom forholdene stabiliserer seg.

Haugesund kommune ved prosessfullmektig Kari Nesse har foreslått følgende vedtak:

1. Rune Leander Hansen skal ikke ha samvær med Stauda Sofie Hansen, født 23.05.1997
2. Trude Monica Hansen skal ha samvær med Stauda Sofie Hansen, en helg i måneden fra fredag kveld til søndag ettermiddag.

Trude Monica Hansen ved prosessfullmektig Helland har i det vesentligste anført følgende:

Ved samværsfastsettelsen må nemnda ta utgangspunkt i hovedvedtaket om omsorgsovertakelse. Der vises det til at det er viktig med kontakt mellom Stauda og mor, og med hennes søsken. For å bearbeide traumene påført av far, og de holdningene som hun er påført via ham. Slik er også eldre søsken er blitt bearbeidet, med hell.

Mor ønsker at Stauda skal bo hjemme. Når det ikke går, ønsker hun mest mulig samvær med henne. Det er alvorlig at barneverntjenesten setter seg ut over fylkesnemndas vedtak på hvor samværet skulle gjennomføres. Hadde det blitt gjort, hadde nemnda hatt et bedre grunnlag for sin avgjørelse.

Mor viser gode samarbeidsevner med barneverntjenesten. Hun har innsikt i situasjonen, og har fått bedre kontakt med Stauda. Nå ønsker mor samvær 2 helger i måneden. Stauda er lei av institusjonen. En kombinasjon mellom behandling på institusjon og kontakt med mor og søsken, vil være bra for henne.

Trude Monica Hansen ved prosessfullmektig Helland har foreslått følgende vedtak:

Samvær fastsettes etter fylkesnemndas skjønn.

Rune Leander Hansen ved prosessfullmektig Thingvold har i det vesentligste anført:

Fars utgangspunkt er at barneverntjenestens inngripen i familien er urettmessig.

Stauda er en velfungerende og ressurssterk jente, som har sine egne meninger. Hun målbærer ikke farens synspunkter. Far mener at Stauda ønsker å være hos ham fordi hun er glad i ham. Stauda har behov for å ha kontakt med begge foreldrene, og hun ønsker å være like mye med mor og far.

Barneverntjenesten har hatt begrenset kontakt med far. De har en selektiv holdning til dokumentasjonen om fars psykiske helse. Det vises til Haugaland tingretts dom om fars omsorgsevne, og til Tungesviks vurdering av det samme. Å skjule institusjonens adresse for far er en farliggjøring av ham og ikke nødvendig. Far har aldri oppsøkt ungene når disse har vært plassert utenfor hjemmet.

Vedtaket om omsorgsovertakelse vil bli overprøvd av tingretten. Far ønsker derfor ikke å foreslå noe vedtak i samværsrettssaken.

Fylkesnemnda skal bemerke:

Når fylkesnemnda har fattet vedtak om omsorgsovertakelse, følger det av bvl. § 4-19 at nemnda også skal ta standpunkt til omfanget av samværsretten mellom Stauda Sofie og foreldrene.

Utgangspunktet er at barn og foreldre har rett til samvær med hverandre. Samværsretten bygger på at det har en egenverdi for barnet å ha kontakt med sine foreldre. Barnevernloven

gir ikke nærmere retningslinjer for samværets omfang. Det må fastsettes etter en nærmere vurdering, hvor det skal legges avgjørende vekt på hensynet til barnets beste jfr. § 4-1.

Stauda har gjennom sin talsperson formidlet til nemnda at hun ikke ønsker å si noe om samvær. Hun trives ikke på institusjonen der hun er, og er mest opptatt av spørsmålet om omsorgsovertakelsen. Slik hun ser det, er samværsaken således ikke viktig for henne.

Samværsfastsettelsen må ses i sammenheng med de vurderinger som ligger til grunn for omsorgsovertakelsen, plasseringens mål og varighet. Fra vedtaket av 17. februar 2012 hitsettes:

”Mor har ikke maktet å hindre Stauda i å rømme til far. Hos far er Stauda blitt utilstrekkelig ivaretatt. Det har vært alvorlige mangler i den omsorg hun har fått. Hun har ikke gått på skole, ikke hatt kontakt med andre barn og heller ikke blitt ivaretatt forsvarlig i forhold til klær og hygiene. Da fars hjem ikke bare har vært gjenstand for politiaksjoner, men også vært under politiets oppsikt i lang tid, er det grunn til å tro at Staudas opphold hos far har vært forbundet med frykt for at politiet vil aksjonere på ny og ta henne bort fra gården.

Etter bevisene i saken kan fylkesnemnda legge til grunn at far er mentalt syk og ute av stand til å se Stauda sitt beste. Far har påvirket Stauda slik at hun skal bli knyttet til ham. Far har ført barnet inn i sin paranoide verden der alle som er uenig med han er familiens fiender. Far har lagt forholdene til rette for at Stauda har kunnet rømme fra mor som er den som har rett til å ha barnet boende hos seg.

Mors omsorgsoppgave ovenfor Stauda har således vært stor. Man kan konstatere at mor ikke har maktet å skape en forsvarlig omsorgssituasjon for datteren. Stauda har til stadighet rømt til sin far hvor omsorgssituasjonen har vært preget av alvorlige mangler. At mor ikke har maktet å hindre rømning viser at mors kontakt med Stauda ikke har vært tilstrekkelig til å gi barnet forsvarlig omsorg. Staudas omsorgssituasjon har blitt preget av alvorlige mangler. Det meste tyder nå på at Stauda er manipulert av sin far. Han respekterer ikke de rettslige avgjørelser som er tatt etter barneloven. Barnet befinner seg i dag i en svært vanskelig og skadelig situasjon som faller inn under bestemmelsen i bvl § 4-12, 1. ledd alt a annen setning. Slik saken står i dag vil det ikke kunne skapes tilfredsstillende forhold hos mor ved hjelpetiltak. Faren for ny rømning blir for stor.”

Nemnda fastsatte det midlertidige samværet mellom mor og Stauda, til et helgesamvær i måneden. Nemnda begrunnet avgjørelsen slik:

”Det er tale om å plassere Stauda i institusjon og at plasseringen ikke kommer til å bli langvarig. Nemnda antar at mor har god evne til å ha samvær. Plasseringen bør ikke vare lengre enn at Stauda har fått hjelp til å bearbeide sin situasjon.

Slik situasjonen er nå, bør mor gis et omfattende samvær. Nemnda har lagt til grunn at Stauda har behov for å være mye sammen med mor og sine søsken. Samvær med dem vil kunne forkorte den tiden det tar før Stauda selv innser at det er til hennes beste å bo hos mor.”

Nemnda slutter seg til denne vurderingen. Institusjonsplasseringen er midlertidig, og det er ikke forutsetningen at Stauda skal knytte seg til nye omsorgspersoner. Dette tilsier at

samværene kan være mer omfattende enn det som er vanlig ved plassering i fosterhjem. Samværene som mor har gjennomført med Stauda på institusjonen, har dessuten vært positive. Stauda har gledet seg til å treffe sin mor, og hun ler og er glad når hun er sammen med moren. Trude Hansen er uenig i omsorgsovertakelsen, men viser likevel god evne til å samarbeide med barnevernet i forbindelse med samvær. På denne bakgrunn fastsettes Staudas samvær med mor til et helgesamvær hver 3. uke.

Nemnda vil understreke viktigheten av at barneverntjenesten legger til rette for at Stauda også får treffe sine eldre søsken under samvær. De har vært gjennom en lignende løsrivelsesprosess fra faren som Stauda nå mest sannsynligvis er i ferd med. Hun vil derfor ha stor nytte av å søke deres støtte og hjelp. Ut over dette, overlates det til barneverntjenesten å vurdere hvor samværene skal gjennomføres.

Av hensyn til barnet kan nemnda fastsette at det ikke skal være samvær mellom foreldre og barn, jfr. bvl. § 4-19, andre ledd, første punktum. Det kreves imidlertid sterke grunner for å nekte eller sterk redusere samvær, jfr. Rt-2002- 908 og Rt-2001-14. Nemnda har etter en samlet vurdering ikke funnet grunn til å nekte Stauda å ha samvær med sin far. Nemnda ser at fars personlighet, hans tidligere oppførsel ved rømminger og ekstreme holdninger til offentlige myndigheter og barneverntjenesten i særdeleshet, er forhold som vil påvirke kvaliteten av samværene negativt. Nemnda frykter likevel at det å nekte Stauda å treffe sin far, vil kunne øke risikoen for rømminger, samt forsterke Staudas syn på sin far som et offer i barnevernsaken. Slik nemnda ser det, er det til Staudas beste at hun får opprettholde kunnskap om og kjennskap til sin far. Ikke minst har hun behov for å treffe ham for å kunne danne seg et realistisk bilde av ham. Samvær fastsettes etter dette til 2 ganger i året med inntil 2 timer hver gang.

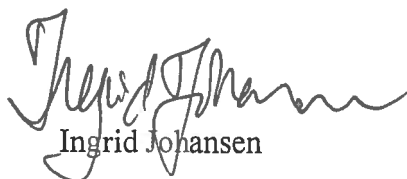
Barneverntjenesten gis mulighet til å sette inn tilsyn under samværene, både for å forhindre fars eventuelle skadelige adferd, samt ytterligere rømminger.

Fylkesnemndas avgjørelse er enstemmig.

Slutning:

1. Trude Monica Hansen skal ha samvær med Stauda Sofie Hansen, født 24.5.1997, en helg hver tredje uke fra fredag ettermiddag til søndag kveld.
2. Rune Leander Hansen skal ha samvær med Stauda Sofie Hansen, født 24.5.1997, to ganger årlig, hvert på inntil to timer.

Barneverntjenesten gis anledning til å sette inn tilsyn under samværene.

Ingrid Johansen

Anvor Lothe

Trygve Torgersen

Vedtaket kan bringes inn for tingretten for overprøving. Fristen for å reise søksmål er to måneder fra den dag den som har rett til å reise søksmål fikk melding om vedtaket, jf. barnevernloven § 7-24.

Stevning sendes tingretten via fylkesnemnda.

Ret' kopi bekrefies

Dato: 23. 4. 12

Sign.: H Halvorsen